

**Комунальний заклад «Полтавський Палац дитячої та юнацької
творчості Полтавської міської ради»**

**«АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ
ВИХОВНОГО ЗАХОДУ ЯК ОСНОВНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФОРМИ ВИХОВАННЯ»
(ВИСТУП НА ШІМ «Світоч»)**

Підготувала:
методист
Швець О.І.

Полтава-2020

(СЛАЙД 1) Назва ШПМ «Світоч»: «АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ ЯК ОСНОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФОРМИ ВИХОВАННЯ»

Позашкільна освіта та виховання – процес безперервний. Він не має фіксованих термінів завершення і послідовно переходить із однієї стадії в другу, від створення умов сприятливих для творчої діяльності дітей та підлітків, до забезпечення їх співробітництва у творчому процесі та самостійної творчості, яка і формує потребу особистості у подальшому сприйнятті світу.

Позашкільна освіта має унікальний виховний потенціал для формування системи цінностей і духовних пріоритетів підростаючого покоління. Тому без перебільшення можна сказати, що виховні заходи, які ми плануємо кожного року допомагають нам вирішувати ряд непростих завдань навчання і виховання сучасної особисті.

Тож, сьогодні пропоную на нашому заняття ШПМ «Світоч» поговорити про алгоритм підготовки і проведення виховного заходу.

Найчастіше поняття «**алгоритм**» використовується в значенні: послідовність дій, операцій, виконуваних у встановленому порядку із заданою метою. Методика є алгоритмом конструювання й організації (реалізації) якої-небудь діяльності.

Розглянемо послідовно кожен крок методики підготовки і проведення виховного заходу. Пригадаємо поняття «**виховний захід**» (СЛАЙД 2).

Виховний захід – це організована дія колективу, спрямована на досягнення якої-небудь мети.

Виховний захід має реалізуватися як цілеспрямована взаємодія керівника гуртка з кожним вихованцем, дитячим колективом в цілому, спрямована на вирішення визначених **виховних** завдань.

(СЛАЙД 3) Алгоритм підготовки і проведення виховного заходу

включає:

1. Психолого-педагогічний аналіз обстановки в колективі, необхідність проведення заходу та формулювання його мети.
2. Планування заходу.
3. Організація виховного впливу на колектив (особистість).
4. Безпосередній вплив на колектив (особистість). Проведення виховного заходу.
5. Аналіз виховного заходу.

(СЛАЙД 4) Основні вимоги до проведення виховного заходу:

- Чітка назва заходу та розуміння педагогом його мети.
- Планування основних етапів заходу та визначення завдань кожного з них.
- Організація підготовки заходу у відповідності до поставленої мети.
- Визначення оптимального змісту виховного матеріалу з урахуванням основних принципів організації виховного процесу.

- Вибір найбільш раціональних методів і прийомів виховного впливу на вихованців на кожному етапі заходу.
- Чіткість виховного заходу, оптимальний його темп і ритм.
- Гнучкість та широта "виховного маневру".
- Різноманітність і творчий характер діяльності вихованців.
- Взаємозв'язок заходу з попередніми та наступними формами виховної та навчальної роботи з дітьми.

(СЛАЙД 5) При організації заходу слід подбати про:

- місце проведення, оформлення приміщення, обладнання, використання наочності, ТЗН;
- своєчасність початку та організоване проведення;
- дотримання регламенту, доцільність його використання;
- участь представників громадськості, батьків у проведенні заходу; ефективність їхньої участі;
- дотримання під час заходу санітарно - гігієнічних вимог, правил пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності;
- запобігання перевтомі та врахування особливостей фізичного розвитку вихованців;
- зовнішній вигляд вихованців;
- дисципліну.

У проведенні виховного заходу можна чітко виділити **три взаємопов'язаних етапи: (СЛАЙД 6)**

- підготовчий;
- етап проведення;
- підсумок заходу і рефлексія.

Своєрідність етапів залежить від обраної форми виховного заходу, однак можна схематично окреслити загальні підходи.

I. Підготовчий етап. (СЛАЙД 7)

Під час організації будь-якого виховного заходу, реалізації певної форми виховання треба чітко визначити її:

- тему;
- мету ;
- завдання.

Керівнику гуртка варто враховувати найбільш **пріоритетні виховні завдання**, серед яких: **(СЛАЙД 8)**

- розвиток пізнавальних інтересів, світогляду вихованців;
- формування моральної культури та поведінки;
- виховання високої естетичної культури;
- формування навичок здорового способу життя;
- формування трудових навичок;
- виховання почуття обов'язку та відповідальності;
- створення в гуртку атмосфери дружби, взаєморозуміння та підтримки;
- розвиток творчих можливостей вихованців;

- формування єдиного колективу: педагога, вихованців та їх батьків.

Ці завдання ставляться з урахування потреб та інтересів, рівня розвитку дітей та колективу вихованців, й реалізуються у певній формі заходу.

Визначення виховної мети і завдань є найголовнішим початком продуманого виховного заходу. Далі педагог повинен приділити увагу підбору методів, що відповідають поставленим завданням, а також усвідомленню місця заходу в системі роботи з даним колективом вихованців. У цьому, насамперед, проявляється комплексний підхід до виховання. Тому, важливо заздалегідь якомога повніше виявити виховні можливості наміченої справи, встановити зв'язок між даним заходом і іншими складниками в системі діяльності з виховання дітей. Там, де є така система, форма виховної роботи є розвитком або завершенням попередньої роботи й, разом з тим, початком наступної.

Так, наприклад - гарною підготовкою до бесіди на етичну тему можуть бути перегляд відеоматеріалів або відвідування театру, читання книг, зустрічі із цікавими людьми.

Отже, при підготовці до кожного заходу керівнику гуртка важливо врахувати попередню виховну діяльність у цьому колективі дітей і її результати.

Центральне місце в підготовці виховного заходу займає **підбір матеріалу**. Залежно від характеру роботи для цього необхідно різний час. Так, багато часу потрібно, щоб підібрати матеріал інтелектуальної гри, вечора, огляду, диспуту, конкурсу. Крім того час потрібен педагогу й дітям для опрацювання відповідної літератури, матеріалів в мережі Інтернет, виконання вихованцями різних завдань і доручень, для репетицій, збору фактів, проведення спостережень, підготовки доповідей, виступів тощо. Ця попередня робота з дітьми виявляється найбільш значущою у виховному й освітньому значенні виховного заходу.

Слід акцентувати на такий важливий елемент підготовки виховного заходу, як **організаційна робота**. Педагог керує нею, залучаючи дітей. Він розподіляє між вихованцями гуртка доручення, допомагає їх виконувати, контролює. Для організації великих заходів доцільно створювати творчі та ініціативні групи, проводити між ними змагання на кращу підготовку. Спираючись, при цьому, на ініціативу вихованців, педагог сприяє формуванню в них організаторських навичок і вмінь, привчає до самостійності й відповідальності. Знання дітей дозволить керівнику гуртка знайти справу для кожного відповідно до бажань й здібностей дитини.

Для того, щоб педагогу спланувати цей вид діяльності, необхідно об'єднати вихованців в групи за певними критеріями, поставити перед ними конкретні завдання та представити форми їхньої реалізації:

знайти матеріал для презентації в мережі Інтернет, створити сторінку у Facebook, продумати наочність для квесту, запросити гостей, підготувати призи тощо.

При цьому слід мати на увазі дві обставини.

По-перше, поділ на групи є вельми умовним, про нього ні в якому разі не повинні знати вихованці.

По-друге, ця робота ведеться поступово, з постійним намаганням розширити суспільний досвід дітей, а не відразу.

Завершується підготовка:

- **складанням плану заходу** (конспекту, сценарію), що повинен відображати його специфіку. Так, необхідно, щоб план усного журналу відрізнявся від плану проведення вечора або екскурсії. Однак є загальні елементи планування (СЛАЙД 9).

Ними є:

- визначення мети (завдань);
- теми;
- змісту й форми заходу;
- характер підготовки до його проведення;
- перебіг заходу;
- підведення підсумків.

План складає педагог. Якщо захід для вихованців середнього та старшого шкільного віку, то дітей можна залучити до цієї діяльності.

Композиція виховного заходу визначаються багато в чому змістом роботи, віковими особливостями дітей, підготовленістю ведучого, керівника гуртка й учасників.

Щоб зберегти інтерес і увагу вихованців під час заходу, необхідно, щоб сценарій передбачав організовану, динамічну роботу дітей без зайвих затягувань. Багато чого залежить від ведучого, його підготовленості, ерудиції, організаторських та комунікативних здібностей, гнучкості у несподіваних ситуаціях, емпатії. У колективах нашого закладу педагоги, переважно самі ведуть виховні заходи. Але в міру зміцнення колективних стосунків їхнє керівництво стає все більш опосередкованим: вони діють через актив, заохочуючи самостійність дітей.

Таким чином уміння планувати виховний захід є одним з елементів організації праці педагогів і дітей у галузі виховної діяльності.

Безпосередньому проведенню заходу передують найважливіші **організаційні моменти: (СЛАЙД 10)**

1. Оголошення (реклама) про назву заходу, його основний зміст.
2. Підготовка матеріалів для учасників (наприклад: у конкурсі шарад учасникам знадобиться папірець і ручка, для конкурсу пісні – записи пісень, для тестування – опитувальник, для конкурсу малюнків – папір, фарби тощо).

3. Підготовка матеріалів для організаторів заходу (наприклад: костюми для концерту, бейджики для конкурсу, ілюстративні матеріали, матеріали для суддівства тощо).

4. Оформлення місця проведення заходу, відповідно до його змісту: з українською національною символікою до свят на патріотичну тематику, з діаграмами, таблицями, ребусами для інтелектуальної гри, з цитатами та девізами до диспуту тощо.

5. Запрошення гостей, якщо є така необхідність.

6. Організація «преси»: фото, відео, статті.

7. Визначення можливих шляхів щодо продовження теми, яка була змістом заходу – творче домашнє завдання, створення презентації, малюнку, організація спостережень, написання листівки з побажаннями на майбутнє тощо.

Як правило, до проведення виховного заходу вже має бути складений його сценарій й методична розробка.

II. Проведення заходу (СЛАЙД 11).

Педагогічна практика підтвердила доцільність такої послідовності:

1. Вступне слово педагога чи ведучого, який повідомляє тему та мету проведення виховного заходу. Причому робить це неявно для вихованців, наголошуючи на актуальності і важливості цього заходу, а задля розвитку дітей та колективу вихованців. Іноді цей етап може бути представлений у вигляді інсценівки, урочистого привітання гостей та учасників, у віршованій чи ігровій формі. Головним завданням при цьому має бути – налаштувати учасників на майбутню діяльність.

2. Безпосереднє проведення заходу, хід якого залежить від тієї форми, яка для нього обрана. Це можуть бути: бесіда, обговорення проблеми, попередньо підготовлені виступи вихованців, перегляд і аналіз відеоматеріалів, творів образотворчого мистецтва, обговорення прочитаної книжки, статті, виступи запрошених цікавих людей, вікторина тощо.

3. Підведення підсумків. Іноді буває так, що захід закінчено, але не завершено, тобто вихованцями залишається неусвідомленим виховний ефект від проведеного часу. Аналіз підсумків заходу варто проводити систематично, тому, що тільки спираючись на досягнуте можна успішно рухатися вперед, закріплювати краще, позбутися недоліків.

Такий аналіз підсумків має **дві основні функції – організуючу й виховну**: регулярний аналіз сприяє кращій організації роботи, спонукає більш серйозно ставитися до дорученої справи, оскільки його підсумки й результат не залишаються непоміченими, а піддаються оцінці, аналіз – також і гарна школа виховання спостережливості, самокритичності, вимогливості, формування

суспільної думки, правильного ставлення до критики, підвищення педагогічної майстерності.

Аналізуючи виховний захід, треба, насамперед, фіксувати позитивні результати, вказувати на ті прийоми, умови, методи, які привели до успіху, з'ясувати причини невдач. Кваліфіковане підведення підсумків створює умови для обґрунтованого планування й поліпшення якості всієї виховної роботи надалі.

Рефлексія (від лат. reflexio – вигін, відображення) – це осмислення людиною передумов, закономірностей і механізмів власної діяльності, соціального і індивідуального способу існування, самоаналіз. Щоб вдало організувати самоаналіз дітьми виховного заходу, зазвичай, слово знову надається його організаторам, які мають наголосити на найважливіших висновках, намагаються в'яснити в кожного з учасників що цікавого, корисного для себе вони винесли з сьогоднішнього заходу. Як раз тут, на цьому етапі, доцільно відмітити вклад кожного у проведену справу – ведучих, тих, що готували матеріал або взяли участь в оформленні заходу, запрошували гостей тощо. Педагогічна наука і практика застерігають від привселюдної критики вихованців за недбалу підготовку чи усунення від участі у проведенні форм виховної роботи. А ось заохочення найбільш активних, відмітка тих, які творчо підійшли до виконання дорученої справи є тим стимулом, що у подальшому буде сприяти підвищенню інтересу всіх вихованців гуртка.

Орієнтовна схема аналізу виховного заходу (СЛАЙД 12)

I. Аналіз готовності педагога (педколективу) до проведення виховного заходу:

- постановка мети і завдань заходу, на виховання яких якостей дітей спрямовано захід;
- урахування рівня вихованості дітей під час визначення мети і завдань заходу, тактовна допомога вихованцям;
- місце даного заходу в загальній системі виховної роботи.

II. Процес підготовки:

- спрямовуюча роль педагога у ході підготовки заходу, тактовна допомога вихованцям;
- роль органів дитячого самоврядування під час підготовки й проведення заходу;
- забезпечення в процесі підготовки згуртованої, злагодженої роботи колективу;
- формування стосунків співробітництва, взаємодопомоги, вимогливості;
- організація діяльності дітей, уточнення обов'язків і повноважень кожного вихованця та встановлення конкретних термінів виконання окремих завдань тощо.

III. Проведення заходу (СЛАЙД 13):

1. Організація:

- місце проведення, оформлення приміщення, обладнання, використання наочності, ТЗН;
- своєчасність початку та організоване проведення;
- дотримання регламенту, доцільність його використання;
- участь представників громадськості, батьків у проведенні заходу; ефективність їхньої участі;
- дотримання під час заходу санітарно – гігієнічних вимог, правил пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності;
- запобігання перевтомі та врахування особливостей фізичного розвитку вихованців;
- зовнішній вигляд дітей;
- дисципліна.

2. Зміст:

- цілеспрямованість; чи доведено мету до вихованців;
- зв'язок із життям гуртка, закладу, міста;
- використання під час проведення заходу питань, які хвилюють вихованців;
- врахування вікових та індивідуальних особливостей;
- емоційна насиченість заходу;
- вплив на розширення світогляду вихованців, на розвиток пізнавальних інтересів.

3. Методика проведення (СЛАЙД 14):

- чи оптимально обрано форму проведення (бесіда, усний журнал, квест, година спілкування, конкурс та ін.);
- роль педагога у проведенні заходу, його педагогічна майстерність;
- наявність елементів обговорення, відкритого обміну думками в ході заходу;
- рівень самостійності вихованців в обговоренні проблем.

IV. Результати:

- досягнення поставлених педагогом мети та завдань даного заходу;
- виконання плану заходу;
- аналіз ставлення вихованців до змісту заходу, рівень їхньої активності;
- чи був захід цілісною системою, не об'єднаних між собою частин?
- Що вдалося краще, що гірше?

Цікаві знахідки педагога

Загальні висновки

Рекомендації

Вимоги до письмового оформлення сценарію виховного заходу

1. Текст сценарію має бути викладений без помилок.
2. Вимоги до комп'ютерного набору: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14, інтервал – 1,5.

3. Текст у якому йде мова про дії ведучих та учасників заходу , подається посередині рядка й виділяється курсивом (наприклад: *Звучить лірична мелодія*), крапка не ставиться.
4. Зліва жирним шрифтом вказують дійових осіб (наприклад: **Ведуча:**), справа - текст їхніх слів.
5. Текст сценарію має бути викладений за таким алгоритмом:
 - вказати форму проведення виховного заходу та його тему (наприклад: *екологічний квест «Планета чудес»*);
 - вказати адресність, тобто для якої вікової категорії призначений захід (наприклад: *Для вихованців молодшого шкільного віку*);
 - вказати мету проведення: навчальну чи пізнавальну; розвивальну, виховну (наприклад: *познайомити вихованців молодшого шкільного віку з напрямками живопису, сприяти їхній пізнавальній активності, розвитку уваги, спостережливості, пам'яті, творчих здібностей, формуванню основ естетичної культури*);
 - вказати наочне оформлення, його зміст, кількість (наприклад: *плакат «Книга – джерело знань», табло «Рахуй до 100» (3шт.), журнал «Позашкілля» (2 примірники), портрети художників: вказати прізвища й ініціали, надувні кульки (15 штук), букети квітів, вишиті рушники тощо*);
 - музичне оформлення передбачає перелік музичних творів та зазначення їх авторів (наприклад: *«Вальс квітів» П.І. Чайковський, «Пісня про рушник»: музика Г.Майбороди, слова А. Малишка*);
 - обладнання включає всі технічні та інші засоби, необхідні для проведення виховного заходу (ноутбук, проектор, декорації, мольберти, трибуна, музичні інструменти, вази для квітів тощо);
 - окремо вказують різного роду реквізити та аксесуари для проведення ігор і конкурсів: склянки, ложки, мотузки, маски, пов'язки для очей, дрібні предмети, таці, нитки; спортивний інвентар: м'ячі, кеглі, обручі, гімнастичні палки та ін.);
 - сценарій перебігу виховного заходу (свята, ігрової програми, турніру, конкурсу, флешмобу тощо) викладається детально в такій послідовності: вступ (викначається актуальність теми, мотивується діяльність), основна частина (її зміст спрямований на реалізацію визначених педагогічних завдань, передбачає залучення вихованців до різних видів діяльності), заключна частина (підведення підсумків, допомагає з'ясувати рівень розуміння й усвідомлення основних ідей заходу). У ході сценарію слід виділяти всі види роботи (розповідь, інтерв'ю, демонстрацію, перегляд відео фрагментів, гру, бесіду, прослуховування музичних творів) й детально їх описувати. Якщо виконується пісня, вірш чи прозовий твір – слід подати їх повний текст. Якщо проводиться гра, потрібно вказати завдання її учасникам, правила та умови проведення. Якщо письмове оформлення є детальним, то на початку викладу

посередині робиться запис: «**Перебіг свята (ігрової програми тощо)**», якщо подається розгорнутий план проведення виховного заходу (наприклад, не можна наперед передбачити, які потрібно буде вводити коментарі в ході інтелектуальної гри, екскурсії чи вікторини), то слід записати: «План проведення інтелектуальної гри». Скорочений план проведення будь-якого заходу педагогом залишається за умови, якщо він вільно володіє матеріалом і не має потреби у детальному викладі. Для участі у конкурсах різного рівня, слід подавати розгорнуті сценарії всіх виховних заходів;

- на титульній сторінці обов'язково потрібно вказати форму проведення виховного заходу, його тему, прізвище, ім'я, по-батькові автора, його посаду та місце роботи;
- якщо сценарій є **авторською**, оригінальною розробкою (у ній немає чужих текстів), то на титульному аркуші вказують: «Автор сценарію: *прізвище, ім'я, по-батькові*», списку літератури не подають. Якщо сценарій має **компілятивний** (з різних готових матеріалів компонувався необхідний) або **комбінований** (є доробки автора та використаний матеріал інших авторів) характер, слід писати «Сценарій підготував (підготувала): *прізвище, ім'я, по-батькові*». Якщо над сценарієм працювала творча група, то слід назвати прізвища, імена та по-батькові всіх авторів. За умови використання компілятивного та комбінованого методів роботи над сценарієм, після викладу його змісту обов'язково потрібно подати прелік використаної літератури, щоб уникнути плагіату. Описуючи перелік використаної літератури, необхідно вказати сторінки, матеріал з яких є складовою сценарію. Наприклад: Батицький М.В. Музична мозаїка: музично-дидактичні ігри. – К.: Музична Україна, 1990. – с. 45;
- перелік літератури подають згідно з вимогами. Наприклад:
 1. Передній Г. У світі звуків і слів: цікаві завдання з фонетики, лексикології і словотвору /Г.Передній, Т. Карпенко. – К.: Богдана, 2008. – 399 с.
 2. Петренко Я. Зрілість вже прийшла до нас: сценарій свята повноліття /Я. Петренко// Шкільний світ. – 2003. - №34. – с. 10.

У період карантину, запровадженого з приводу поширення загрози захворювання коронавірусом, з метою забезпечення неперервності освітнього процесу не лише у форматі організації та проведення навчальних занять, а й вдосконалення і розширення виховного простору дітей закладам освіти рекомендовано проводити не лише заняття в режимі дистанційної підтримки, а й виховні заходи. Адже вони дають можливість дітям відволіктись від тривожних думок, знайшовши заняття собі до душі, зробити щось корисне, відчутти свою потрібність...

Для дієвої організації освітнього процесу в умовах дистанційної роботи закладам освіти варто використовувати свої офіційні сайти, створивши

окремий розділ, наприклад: «Виховуємо творчу особистість дистанційно», «Цікаві зустрічі в режимі OnLine» тощо. У випадку використання для цієї мети інших, доступних для закладу ресурсів (наприклад, особистих блогів), на офіційному сайті у даному розділі повинно бути розміщено пряме посилання на ресурс, що використовується.

Орієнтовні форми і методи проведення виховних заходів під час дистанційного навчання:

- **Он-лайн майстерні** керівників гуртків у спільноті facebook – центр виховної роботи <https://www.facebook.com/groups/206780763071428/>
- **Челенджі** «#Толерантність – це...», «#небудьбайдужим» тощо.
- **Флешмоби**, під час якого вихованці у своїх соціальних мережах виставляють фото вдома з зазначеним хештегом, а також відмітять своїх знайомих, аби ті приєдналися до флешмобу.
- **Створення презентацій та участь у проєктах виховного спрямування або організація власних проєктів.** Дистанційне навчання дає можливість по-новому опанувати різноманітні інтерактивні методи з використанням мультимедійних технологій
- **Віртуальне відвідування музеїв.** Самоізоляція – не означає, що ви не можете відвідати музей. У ці дні вихованці можуть повною мірою насолодитися віртуальними музеями України та світу, відвідати Помпеї за допомогою VR і познайомитися з contemporary art. Пізнати славне минуле України і досягнути українську історичну спадщину можна відвідуючи вітчизняні музеї: на офіційних сайтах практично кожного обласного музею є функція віртуальних відвідувань.
- **Інтерв'ю.** Ця форма роботи можлива у двох варіаціях: перша – вихованці візьмуть інтерв'ю у своєї рідні; друга – педагог візьме інтерв'ю у когось з цікавих людей в прямому ефірі під час відео-конференції. А потім буде обговорення і висновки.
- **Квест.** Наприклад, квест «Знайди усебе вдома 10 речей, пов'язаних з українською символікою».
- **«Крокодил».** Ігри і веселощі ніхто не відміняв – керівник гуртка може зіграти з вихованцями в гру, наприклад, у варіацію «Крокодила», коли педагог загадує дітям певну історичну подію (і пише це у спільний чат), той, хто перший встигне відгадати – отримує 1 бал. Переможець після закінчення гри отримує заохочувальний приз.
- **Ділимося знахідками.** Завдання для вихованців – знайти в мережі оригінальний контент для проведення виховного заходу на патріотичну тематику і скинути його у спільний чат. Таким чином вихованці навчаються під час пошуку і читаючи «знахідки» інших. Педагог координує процес і допомагає вихованцям.
- **Он-лайн заходи з БЖД.** В режимі онлайн-конференції педагог розкаже і покаже вихованцям важливість дотримання правил з безпеки життєдіяльності в повсякденному житті і в режимі самоізоляції. Той факт, що все відбувається з допомогою техніки, дозволить керівнику

гуртка під час тренінгу бути закадровим голосом, а діти будуть зосереджені на наочній інформації на екрані свого комп'ютера/телефона і в результаті зможуть краще освоїти матеріал.

- **Вікторина у мережі VIBER.** Це один із найзручніших додатків для швидкого зв'язку. З його допомогою проведемо вікторину стосовно найближчої історичної дати цього місяця. Вихованці мають підготуватися самостійно до вікторини, а потім вже грати. Під час вікторини вихованці покращать свої навички з пошуку інформації та швидкості набору тексту, а також розвиватимуть критичне мислення.

Ми стоїмо на прозі нового світу. Яким він буде – залежить від усіх нас.

В. О. Сухомлинський писав: «Духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього вона – засушена квітка». Кожен виховний захід має бути кроком до дозрівання інтелекту, цеглиною в основі чарівного будинку та ім'я Розвиток та Знання, без яких не можлива розумна, діяльна людина – творець.